

ໃນພະປະມາກີໄຊພຣະມາກຍັດຕີ ຄາລະວັດຖະຮົມນູ້ມູ

ກໍານົດຈັດທີ່ ៣៥/២៥៤៧

ວັນທີ ១៦ ມີນາຄມ ພ.ສ. ២៥៤៧

ເຮືອງ ຄະນະກົມກາປຶກກັນແລະປຣາບປຣາມກາຮູຈົມແຫ່ງໜັດຕີ ຂອໃຫ້ຄາລະວັດຖະຮົມນູ້ມູວິນິຈັຍ
ຂຶ້າດຕາມວັດຖະຮົມນູ້ມູ ມາດຮາ ២៥៥ ກຣົມງານສາວສາຍຊລ ກຣາດ ອຣົອນາງໜາລີສາ ເຫັນຍາ
ຈົງໃຈໄມ່ຢືນບັນດຸບື້ແສດງຮາຍກາຮັກພົມສິນແລະໜີສິນ ແລະເອກສາຮປະກອບ

ຄະນະກົມກາປຶກກັນແລະປຣາບປຣາມກາຮູຈົມແຫ່ງໜັດຕີ ຜູ້ຮ່ອງ ຍືນກຳຮ່ອງລົງວັນທີ ២៥ ພັດທະນາ
២៥៤៦ ເພື່ອຂອໃຫ້ຄາລະວັດຖະຮົມນູ້ມູວິນິຈັຍຂຶ້າດຕາມວັດຖະຮົມນູ້ມູ ມາດຮາ ២៥៥ ກຣົມງານສາວສາຍຊລ
ກຣາດ ອຣົອນາງໜາລີສາ ເຫັນຍາ ຜູ້ຄູກຮ່ອງ ຈົງໃຈໄມ່ຢືນບັນດຸບື້ແສດງຮາຍກາຮັກພົມສິນແລະໜີສິນ ແລະ
ເອກສາຮປະກອບ

ບໍ່ໄດ້ຈົບປັດວ່າ ຖ້າມວັດຖະຮົມນູ້ມູ ມາດຮາ ២៥៥
ວຽກໜຶ່ງ (ນ) ແລະພຣະຮາບບັນດຸບື້ປະກອບວັດຖະຮົມນູ້ມູວ່າດ້ວຍການປຶກກັນແລະປຣາບປຣາມກາຮູຈົມ
ພ.ສ. ២៥៤៧ ມາດຮາ ៥ (៥) ແລະມາດຮາ ៣៥ ປະກອບກັນປະກາສຄະນະກົມກາປຶກກັນແລະປຣາບປຣາມ
ກາຮູຈົມແຫ່ງໜັດຕີ ເຮືອງ ກຳນົດເກີນທ່ຽມໄດ້ຂອງອົງກົງປົກໂຮງສ່ວນທົ່ວອົ່ນເພື່ອໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານທົ່ວອົ່ນ
ແລະສານີກສາທົ່ວອົ່ນຂອງອົງກົງປົກໂຮງສ່ວນທົ່ວອົ່ນເປັນຜູ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງທາງການເນື່ອງ ລົງວັນທີ ៣០
ພັດທະນາ ២៥៤៧ ແກ້ໄຂເພີ່ມເຕີມ (ລົບນັບທີ ២) ພ.ສ. ២៥៤៧ ລົງວັນທີ ១៨ ຕຸລາຄມ ២៥៤៧ ໄດ້ກຳນົດ
ເກີນທ່ຽມໄດ້ຂອງອົງກົງປົກໂຮງສ່ວນທົ່ວອົ່ນແລະມີຜົດທຳໃຫ້ຜູ້ບໍລິຫານແລະສານີກສາຂອງອົງກົງປົກໂຮງ
ສ່ວນທົ່ວອົ່ນທີ່ຢູ່ໃນເກີນທ່ຽມຕາມປະກາສດັ່ງກ່າວ ມີໜ້າທີ່ຕ້ອງຢືນບັນດຸບື້ແສດງຮາຍກາຮັກພົມສິນແລະໜີສິນ

ของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลานี้ปี แล้วแต่กรณี ซึ่งจากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผู้บริหารและสมาชิก สภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๔ คน โดย นางสาวสายชล ภราดร ซึ่งเป็นผู้ได้รับ การเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี อยู่ในเกณฑ์ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ (ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของปีงบประมาณ ๒๕๔๕)

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งนายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่หนึ่ง ตามหนังสือ สำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ ครั้งที่สอง ตามหนังสือ สำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ และครั้งที่สาม ตามหนังสือ ฉบับที่หนึ่งและฉบับที่สอง ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับ ที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งนางาม อำเภอโ莲สัก จังหวัดอุทัยธานี ส่วนฉบับที่สามส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับ ตามกฎหมาย บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลกระบำ อำเภอโ莲สัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประกาศตาม หลักฐานของสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย (จังหวัดอุทัยธานี) ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับ ของไปรษณีย์ว่า มีผู้รับแทนผู้ถูกร้องทั้งสามฉบับ คือ ฉบับที่หนึ่ง ผู้รับแทนเป็นคนในบ้าน ชื่อ เพยาร์ หัสแดง รับเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ฉบับที่สอง ผู้รับแทนเป็นพนักงาน ชื่อ เที่ยบ สังข์มี รับเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕ และฉบับที่สาม ผู้รับแทนเป็นพนักงาน ชื่อ เที่ยบ สังข์มี รับเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ โดยมีพยานบุคคล คือ นายไพรัตน์ บุตรน้อย เป็นเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์อำเภอโ莲สัก จังหวัดอุทัยธานี ในขณะนั้น ยืนยันว่าได้นำจ่ายหนังสือฉบับที่สองและฉบับที่สามให้กับผู้ดูแล รีสอร์ฟ ซึ่งเป็นพนักงานของผู้ถูกร้องชื่อ เที่ยบ สังข์มี

ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งจังหวัดอุทัยธานี

ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ แจ้งผลการตรวจสอบว่าไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการหลบหนีคดีอาญา และสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องออกจากการดำเนินการตามที่มีอยู่ ๒๔ คน ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ ทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนั้น สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงเลขาธิการ ป.ป.ส. ขอทราบข้อเท็จจริง กรณีสำนักงาน ป.ป.ส. มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล ภราดร เป็นบุคคลเดียวกับนางชาลิสา เพพอามา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ - สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพฤติกรรมร่วมกับนายสมพงษ์ ก้าวิรอดีตสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้เป็นสามี ลักษณะจำหน่ายยาบ้าในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนายสมพงษ์ ก้าวิรอดีต ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดกองบังคับการตำรวจนครบาลจังหวัดนครสวรรค์ จับกุมในข้อหามียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕ ในขณะที่ผู้ถูกร้องเอง ก็อยู่ระหว่างการหลบหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลอำเภอเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ และมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียง ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับคำแทนและกรณีพ้นจากดำเนินการสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาด ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา อำเภอelanสัก จังหวัดอุทัยธานี พร้อมกับได้ปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ปรากฏว่า ที่ทำการป้ายมีสีส่องสำเนาคำร้องคืน เพราะผู้ถูกร้องไม่ยื่น และเมื่อครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลแล้ว ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยซึ่งขาดตามคำร้องมีว่า ผู้อุกรองจะไม่มีเงินบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มืออยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มืออยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาพห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ២៥៥ ບัญญືຕົວว่า “ຜູ້ດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອຜູ້ໄດ້ຈຳໄລໄນ້ຢືນບັນຍືແສດງຮາຍການທົບພົນ ແລະໜີ້ສິນ ແລະເອກສາປະກອບ ດານທີ່ກຳຫັດໄວໃນຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນື້ ທີ່ອີງໄຈຢືນບັນຍືແສດງຮາຍການທົບພົນ ແລະໜີ້ສິນ ແລະເອກສາປະກອບດ້ວຍຂໍ້ຄວາມອັນເປັນເຖິງ ທີ່ອປົກປົດຂໍ້ເທິງທີ່ກວດແຈ້ງໃຫ້ການ ໄທັ້ງນັ້ນພັນຈາກຕຳແຫ່ນນັ້ນແຕ່ວັນທີກຳຫັດຕ້ອງຢືນຕາມມາตรา ២៥២ ທີ່ອນັ້ນແຕ່ວັນທີຕຽບພບວ່າ ມີການຮະທຳດັ່ງກ່າວ ແລ້ວແຕ່ກຣີນ ແລະຜູ້ນັ້ນຕ້ອງໜ້າມມີໄທດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອໄດ້ ເປັນເວລາຫ້າປີ ນັ້ນແຕ່ວັນທີພັນຈາກຕຳແຫ່ນ

ເມື່ອມີກຣີຕາມວຽກນີ້ ໄທັ້ງຄະນະການປຶກກັນແລະປ່ານປ່າມການທຸງຈິຕແໜ່ງໝາດເສັນອ່າງ ໄທັ້ງສາລັກຮຽນນຸ້ມູນື້ຈີຍໜີ້ຂາດຕ່ອໄປ ແລະເມື່ອສາລັກຮຽນນຸ້ມູນື້ຈີຍໜີ້ຂາດແລ້ວ ໄທັ້ງນັບບັນຍືຕົວ ມາດາ ៥៣ ມາໃຊ້ບັນກັບໂດຍອຸໂລມ”

ພຣະຮານບັນຍືຕົປະກອບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນື້ວ່າດ້ວຍການປຶກກັນແລະປ່ານປ່າມການທຸງຈິຕ พ.ศ. ២៥៥៧ ມາດາ ៥ ບັນຍືຕົວວ່າ “ໃນພຣະຮານບັນຍືຕົປະກອບຮູ້ຮຽນນຸ້ມູນື້.... “ຜູ້ດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອ” ພາຍຄວາມວ່າ.....(៥) ຜູ້ບໍລິຫານທີ່ອັນແລະສາມາຊີກສາທີ່ອັນຂອງອົງກົດປົກປອງສ່ວນທີ່ອັນ ທີ່ມີຮາຍໄດ້ທີ່ອີງປະມານໄມ່ຕໍ່ກວ່າເກົຄທີ່ທີ່ຄະນະການປຶກກັນແລະປ່ານປ່າມການທຸງຈິຕແໜ່ງໝາດ ໂດຍປະກາສໃນຮາຍກີຈານຸບແກ່ຍາ.....”

ມາດາ ៣២ ບັນຍືຕົວວ່າ “ໄທຜູ້ດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອມີໜັກທີ່ຢືນບັນຍືແສດງຮາຍການທົບພົນ ແລະໜີ້ສິນຂອງຕົນ ອູ້ສົມຮສ ແລະບຸຕ່າງໆໄນ່ບໍລິຫານທີ່ກວ່າຕາມທີ່ມີຢູ່ຈິງໃນວັນທີຢືນບັນຍືດັ່ງກ່າວຕາມແບບ ທີ່ຄະນະການປ.ປ.ຊ. ປະກາສກຳຫັດ ຕ່ອຄະນະການປ.ປ.ຊ. ຖຸກຄັງທີ່ເຂົ້າຮັບຕຳແຫ່ນແລະພັນຈາກຕຳແຫ່ນ

ທົບພົນແລະໜີ້ສິນທີ່ຕ້ອງແສດງຮາຍການໄຫ້ຮັມທັງທົບພົນແລະໜີ້ສິນໃນຕ່າງປະເທດແລະທົບພົນທີ່ມີໄດ້ຢູ່ໃນຄວາມຮອບຮອງຂອງຜູ້ຢືນ ອູ້ສົມຮສ ແລະບຸຕ່າງໆໄນ່ບໍລິຫານທີ່ກວ່າ

ໃນກຣີທີ່ຜູ້ດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອຕາມວຽກນີ້ຜູ້ໄດ້ຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອນຳກວ່າ ໜີ້ຕຳແຫ່ນ ໄທັ້ງນັ້ນແຍກການຢືນບັນຍືແສດງຮາຍການທົບພົນແລະໜີ້ສິນທຸກຕຳແຫ່ນ ຕາມຮະຍະເວລາ ການຢືນບັນຍືທີ່ກຳຫັດໄວສໍາຮັບຕຳແຫ່ນນັ້ນ”

ປະກາສຄະນະການປຶກກັນແລະປ່ານປ່າມການທຸງຈິຕແໜ່ງໝາດ ເຊິ່ງ ກຳຫັດເກົຄທີ່ໄດ້ ຂອງອົງກົດປົກປອງສ່ວນທີ່ອັນເພື່ອໄທຜູ້ບໍລິຫານທີ່ອັນແລະສາມາຊີກສາທີ່ອັນຂອງອົງກົດປົກປອງສ່ວນທີ່ອັນ ເປັນຜູ້ດຳຮັງຕຳແຫ່ນທາງການເມື່ອ ລົງວັນທີ ៣០ ຮັນວາຄມ ២៥៥២ ແກ້ໄຂເພີ່ມເຕີມໂດຍປະກາສຄະນະການປຶກກັນແລະປ່ານປ່າມການທຸງຈິຕແໜ່ງໝາດ ເຊິ່ງ ກຳຫັດເກົຄທີ່ໄດ້ຂອງອົງກົດປົກປອງສ່ວນທີ່ອັນເພື່ອໄທຜູ້ບໍລິຫານທີ່ອັນແລະສາມາຊີກສາທີ່ອັນຂອງອົງກົດປົກປອງສ່ວນທີ່ອັນ ເປັນຜູ້ດຳຮັງ

ตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ได้กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๙๐๐.๖๔ บาท ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภากององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และมาตรา ๒๕๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) และมาตรา ๓๒

กรณีเข้ารับตำแหน่งนั้น ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ต้องยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดระยะเวลา ดังกล่าว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี แม้ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ้งแจ้งข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง ตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๘ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ และวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๘ ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ซึ้งแจ้งข้อเท็จจริงให้ทราบ เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. สอดคล้องไปยังผู้ร่วมราชการจังหวัดอุทัยธานี และเลขานุการ ป.ป.ช. ก็ได้ความว่า ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการ labore หนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาล อำเภอเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ พฤติกรรมดังกล่าว แสดงว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

ต่อมา สถาบันการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องขอจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑ (๖) ด้วยคะแนนเสียง ๑๘ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสถาบันการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ และมีผลทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้อง จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่ยื่นต่อศาลแล้ว ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจง แก้ข้อกล่าวหา ตามพุทธิกรณีดังกล่าวจึงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันการบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

ศาลรัฐธรรมนูญโดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๓ คน คือ นายกรรม ทองธรรมชาติ นายจุ่มพล ณ สงขลา นายปรีชา เนลิมวณิชย์ นายพัน จันทรปาน นายมงคล สารภูน นายมนิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาณ นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางสาวนีรัตน์ อัศวโรจน์ และนายอุรุ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน คือ นายจิระ บุญพจนสุนทร วินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง เพราะเห็นว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจออกประกาศกำหนดเงินที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารห้องถิ่นและสมาชิกสถาบันท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ การกำหนดเงินที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว จะต้องออกเป็นกฎหมายโดยผ่านกระบวนการตรากฎหมายของรัฐสภาเท่านั้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยขึ้นว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

นายกรรม ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายຈຸນພັດ ດຣ ສົງຂລາ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายປັບປຸງ ເນີມວັນພິຍ່ງ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายພັນ ຈັນທຽນ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายມົງຄລ ສະກັນ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายມານີຕ ວິທາເຕີມ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายຄັກດີ ເຕັມຫາຍ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายສຸຈິຕ ບຸລູບກາຮ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายສຸຈື້ ສຸທີສມບູຮັນ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

ພລຕໍາຮວຈເອກ ສຸວະຮັນ ສຸວະຮັນເວໄໂຫ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายສຸວິທຍ ພິບພາຍ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นางເສາງນີ້ ອັກວິໄຈນ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

นายອຸຮະ ກວ້າວົງວິ່ມກລາງ

ຕຸລາກາຮ່າດວິຊ້ຮຽນນູ້ຜູ້

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.กรรมด ทองธรรมชาติ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา
งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง
มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ เสนอเรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยมี
ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

๑. นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง¹
ทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ
หนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ เนื่องจาก

(๑) เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง
กำหนดเงณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่
๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรบริหาร
ส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและมีหน้าที่ต้อง²
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ

(๒) องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น³
๑๑๒,๓๕๑,๕๐๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศฯ ข้อ ๒ ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่น
บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน (เริ่มยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑
ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘)

ปรากฏว่าเมื่อพ้นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดแล้ว ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง สำนักงานป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง ปรากฏตามเอกสารประกอบคำร้อง คือ

ครั้งที่ ๑ หนังสือลับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ ส่งที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งนางงาม อำเภอelanสัก จังหวัดอุทัยธานี มีผู้รับซื้อ เพยาร์ หัสแดง มีฐานะเป็นคนในบ้าน รับเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๒ หนังสือลับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ ส่งที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งนางงาม อำเภอelanสัก จังหวัดอุทัยธานี มีผู้รับซื้อ เที่ยบ สังข์มี ในฐานะเป็นพนักงาน รับเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๓ หนังสือลับที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ส่งที่บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลระบำ อำเภอelanสัก จังหวัดอุทัยธานี มีผู้รับซื้อ เที่ยบ สังข์มี ในฐานะเป็นพนักงาน รับเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ (ที่อยู่นี้ของผู้ถูกร้องเป็นไปตามฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง กรรมการปกครอง กระทรงมหาดไทย (จังหวัดอุทัยธานี) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองว่าเป็นรายการจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติรายภูร เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓)

ต่อมา พันโท กมล ประจวบเหมาะ กรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๒๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีนางสาวสายชล กราดร ไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่ง จังหวัดอุทัยธานีมีหนังสือ ที่ มหา ๐๘๘๗.๓/๑๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ แจ้งผลการตรวจสอบว่าไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการหลบหนีคดีอาญา และสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิก สภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแล้วด้วยคะแนนเสียง ๑๙ คะแนน (จำกจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ที่มีอยู่ ทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนี้ พันโท กมล ประจวบเหมาะ กรรมการ ป.ป.ช. ยังได้มีหนังสือลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๑๒๕๕ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงเลขานุการ ป.ป.ส. ขอทราบข้อเท็จจริงกรณีสำนักงาน ป.ป.ส. มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องในคดีความพิจเดียวกับยาเสพติด ทำให้ทราบรายละเอียด

เพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล ภารดร เป็นบุคคลเดียวกับ นางชาลิสา เทพอาษา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพฤติกรรมร่วมกับ นายสมพงษ์ ภาคริ อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้เป็นสามี ลักษณะจำหน่ายาบ้าในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนายสมพงษ์ ภาคริ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด กองบังคับการตำรวจนครบาลจังหวัดนครสวรรค์ จับกุม ในข้อหามียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ ในขณะที่ผู้ถูกร้องเริงกืออยู่ระหว่างการควบหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ส. ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๔ ลงมติว่า ทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๐ รายการ รวมมูลค่าประมาณ ๕,๒๒๓,๖๑๒ บาท นั้น มีจำนวน ๕ รายการ ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะกรรมการฯ จึงได้มีคำสั่งที่ ๔๘๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๔ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง ทั้งที่ดินและเงินฝากในธนาคาร คือ

(๑) ยึดสิทธิการครอบครองที่ดินเพื่อทำประโยชน์และสิ่งปลูกสร้าง “ลานสักรีสอร์ฟ” ซึ่งอยู่บนที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี รวม ๔ แปลง

(๒) อายัดบัญชีเงินฝากประจำและออมทรัพย์ในธนาคารต่างๆ อีก ๘ บัญชี

เนื่องจากผู้ถูกร้องมิได้ชี้แจงตอบหนังสือของสำนักงาน ป.ป.ช. แต่อย่างใด ทั้งๆ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง ๓ ฉบับ ดังนั้น ในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่า นางสาวสายชล ภารดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญชิตประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป ว่าผู้ถูกร้องจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๗ มีมติด้วยคะแนนเสียงเอกฉันท์ให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป กับทั้ง (๑) แจ้งให้ผู้ร้องทราบ (๒) ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหา และ (๓) ประกาศศาลรัฐธรรมนูญเพื่อให้ผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศ

ประเด็นในการพิจารณาและคำวินิจฉัย

เมื่อพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะพิจารณาประเด็นตามคำร้องแล้ว โดยมีประเด็นที่จะพิจารณาว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น ๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ผู้ร้องกำหนดให้สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๔ คน ต้องยื่นบัญชีฯ ภายใน ๓๐ วัน กรณีเข้ารับตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘

การที่ผู้ร้องมีหนังสือถึงผู้ถูกร้องให้ชี้แจงเหตุผลในการไม่ยื่นบัญชีฯ ถึง ๓ ครั้ง แม้ผู้ถูกร้องจะไม่ได้รับหนังสือด้วยตนเอง แต่ก็มีพยานหลักฐานเป็นใบตอบรับลงชื่อผู้รับหนังสือทั้งสามฉบับ และมีพยานบุคคล คือ นายไพรัตน์ บุตรน้อย เป็นเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์อำเภอสักในขณะนั้นยืนยันว่า เป็นผู้นำจ่ายหนังสือฉบับที่สองและฉบับที่สามให้กับพนักงานของผู้ถูกร้องชื่อ เที่ยบ สังข์มี เป็นผู้ลงชื่อรับหนังสือจริง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งแต่อย่างใด ประกอบกับได้ความจากจังหวัดอุทัยธานี ตามหนังสือ ที่ มหา ๐๘๘๗.๓/๑๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ว่า สาเหตุที่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้องภายในกำหนดนั้น เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการ labore นิติอาญา และสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีการประชุมสมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ และลงมติด้วยคะแนนเสียง ๑๙ เสียง (สมาชิกทั้งหมด ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสามสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วยสาเหตุที่ผู้ถูกร้องกระทำการผิดกฎหมายและ labore นิติอาญาและยังได้รายละเอียดเพิ่มเติมจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ว่า ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการ labore นิติอาญาเสพติดตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘

ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ส. ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๗ ลงมติว่าทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ถูกร้อง จำนวน ๕ รายการ (ในจำนวน ๑๐ รายการรวมมูลค่า ๕,๒๒๓,๖๑๒ บาท) เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๘ คณะกรรมการฯ จึงได้มีคำสั่งที่ ๔๙๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินดังกล่าว

นอกจากนั้น เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไว้ดำเนินการและพิจารณาในฉบับแล้วได้เปิดโอกาสให้ผู้ถูกร้องยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ พร้อมกับปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาล ตามข้อกำหนดฯ ข้อ ๑๔ และข้อ ๑๕ ตามลำดับ ปรากฏว่า ที่ทำการไปรษณีย์ผู้นำส่งหนังสือแจ้งผู้ถูกร้องได้ส่งคืนสำเนาคำร้องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยมีหมายเหตุว่า “ไม่ได้อยู่ที่หมู่ ๖ นานแล้ว” ประกอบกับครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลแล้ว (ปิดประกาศ วันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗) ก็ยังไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีและองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้เกิน ๑๐๐ ล้านบาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเงินทุนรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาพห้องถิ่นที่มีรายได้ตามประกาศดังกล่าว เป็นผู้ดำเนินการเมือง ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาพห้องถิ่นที่มีรายได้ตามประกาศดังกล่าว เป็นผู้ดำเนินการเมือง ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำเนินการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒

ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงต้องยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันครบรอบงบประมาณประจำปี ๒๕๔๘ ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ และต้องยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่สภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีมติให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง

กรณีตามที่ร้องนี้ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด (ประกาศ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภากองท้องถิ่นเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓) ซึ่งทำให้ผู้ถูกร้อง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ (ตามประกาศ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีผลทำให้ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อผู้ร้องมีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง (ปรากฏหลักฐานว่า มีผู้อื่นรับหนังสือแทนทั้ง ๓ ครั้ง) ก็ไม่ได้รับการติดต่อกลับจากผู้ถูกร้อง ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่า สภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากผู้ถูกร้องกระทำการพิดกฎหมายและหลบหนีคดีอาญา ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ ด้วย นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงยังปรากฏด้วยว่า ผู้ถูกร้องมีเชื้อสายในทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. และอยู่ระหว่างการสอบสวนคดียาเสพติดตามหมายจับของ สภ.อ. เมืองอุทัยธานี ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ส. ก็ได้ลงมติ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๕ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องจำนวน ๕ รายการ (จากทั้งหมด ๑๐ รายการ มูลค่ารวม ๕,๒๒๓,๖๑๒ บาท) เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณาในวินัย ก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่นัดต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดแล้วผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่อย่างใด ตามพฤติกรรมที่กล่าวมาจึงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยข้อความว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบในกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาสตราจารย์ ดร. grammal ทองธรรมชาติ

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจน์สุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ข้อความตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา
งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม
๒๕๔๖ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ส่งคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง สรุปความได้ว่า
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง¹
ทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ที่อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน
คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง²
พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แล้วแต่กรณี กรณีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัด
อุทัยธานี จากการตรวจสอบปรากฏว่าในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.
ดังกล่าว มีผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๔ ราย โดยนางสาวสายชล
ภราดร เป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีตามประกาศ
ผลการเลือกตั้งของอำเภอสัก ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัด
อุทัยธานี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖)
ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน (เริ่มยื่นบัญชีตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐
ตุลาคม ๒๕๔๔) และประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม
๒๕๔๓ ปรากฏว่าเมื่อพัฒระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทูลวิตร พ.ศ. ๒๕๔๗ กำหนดแล้ว นางสาวสายชล กรادر สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี มีได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงนางสาวสายชล กรادر เพื่อให้ชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประสานไปยังจังหวัดอุทัยธานี ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๒๒ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ได้ความปรากฏตามหนังสือจังหวัดอุทัยธานี ที่ มหาดไทย ๘๘๗.๓/๑๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ ว่า สำหรับที่นางสาวสายชล กรادر มีได้ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนดนั้น เนื่องจากนางสาวสายชล กรادر อยู่ระหว่างการ labore หนีคดีอาญา ซึ่งสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีการประชุม สมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาถึงสมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ที่ได้ลงมติให้นางสาวสายชล กรادر พ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ด้วยคะแนนเสียง ๑๙ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ทำให้ สมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๙ เสียงว่า นางสาวสายชล กรادر จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ต่อไป จึงเสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ข้อความด้านนางสาวสายชล กราดร ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

บทบัญชีตัวอย่างกฎหมายและประกาศที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

“มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญชีต

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมืออยู่จริง ของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษี ที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ ทุกหน้าด้วย”

“มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินที่มืออยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือ ก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาพห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลา หนึ่งปีด้วย”

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือใจยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามนิ่งให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

“มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

“เจ้าน้ำที่ของรัฐ” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และให้หมายความรวมถึงกรรมการ อนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่นนอกจาก (๑) และ (๒) ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการการเมือง
- (๖) ข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
- (๗) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

(๘) ผู้บริหารและสมาชิกสภากเทศบาลนคร

(๙) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภាឭ้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

“มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการฯ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการฯ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มิได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในการนี้ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่งตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ”

พิเคราะห์แล้ว ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภាឭ้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ดังต่อไปนี้ เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีฯ

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าห้าล้านบาท

(๒) องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท

(๓) เทศบาลตำบลและเทศบาลเมืองที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท

(๔) เมืองพัทยา ที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าสองร้อยล้านบาท

แต่ตามบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ ได้กำหนดตัวบุคคล “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” ไว้หากประเทศไทยจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ที่เป็นปัญหาดีนี้คือผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภាឭ้องถิ่นตามมาตรา ๒๕๑ (๖) ถ้อยคำตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่า ผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้หรือสมาชิกสภាឭ้องถิ่นก็ได้ ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต้องเป็นกรณี “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ซึ่งมีความหมายว่า บัญญัติโดยผ่านกระบวนการตราชฎหมายของรัฐสภา รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งมาตรา ๔ บัญญัติถึงนิยามคำว่า ““ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า, (๗)

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและสามชิกสภาพกรุงเทพมหานคร (๙) ผู้บริหารและสามชิกสภาพบาลนคร (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นและสามชิกสภาพห้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้หรือบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” พิเคราะห์แล้ว มาตรา ๔ ดังกล่าว “ได้บัญญัติถึงผู้ดำเนินการให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสามารถดำเนินการตามที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้กำหนดเกณฑ์รายได้ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ เห็นว่า การกำหนดดังกล่าวถือว่า “ไม่ได้ผ่านกระบวนการตราชฎหมายของรัฐสภา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ” ไม่มีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสามชิกสภาพห้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ แต่เป็นผู้ดำเนินการเมือง เพื่อให้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ได้ เนื่องจากประกาศเช่นว่านี้ไม่ใช่ “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” ที่ออกโดยผ่านกระบวนการตราชฎหมายของรัฐสภาพตามเจตนาณั้นของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) เมื่อได้วินิจฉัยดังกล่าวแล้ว ปัญหาอื่นไม่จำต้องวินิจฉัย อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายจุ่มพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย
ชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา
งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง
มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ เสนอเรื่อง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ข้ออ้างและเหตุผลโดยสรุปของผู้ร้องปรากฏ
ในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า เมื่อนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้องมิได้
ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ร้อง ข้อเท็จจริงจึงรับฟังได้ตามคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้องว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีหน้าที่
ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่
๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งผู้ถูกร้องอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศฉบับดังกล่าว จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ในกรณี
เข้ารับตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ (๑) คือภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔
เมื่อผู้ถูกร้องฝ่าฝืนและมิได้ชี้แจงเหตุผลในการไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าวต่อผู้ร้องและศาลรัฐธรรมนูญ
เนื่องจากผู้ถูกร้องหลบหนีการจับกุมในคดีอาญา จึงต้องถือว่าผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งตามที่ผู้ร้องกล่าวหา ส่วนข้อหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินฯ กรณีเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว ผู้วินิจฉัยเห็นว่าไม่อาจเป็นความผิดตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่งได้ เนื่องจากข้อความในมาตรฐานนี้ไม่สามารถครอบคลุมการฝ่าฝืนของผู้ที่พ้นจาก

ตำแหน่งแล้ว เหตุผลในเรื่องนี้ผู้วินิจฉัยได้กล่าวไว้โดยละเอียดในคำวินิจฉัยส่วนตนที่ ๒๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ ระหว่างคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องกับพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ผู้ถูกร้อง ผู้ถูกร้องจึงไม่มีความผิดในข้อหาใด แม้จะไม่ได้ชี้แจงต่อผู้ร้องและศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม

อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยขึ้นว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่ง จึงต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ส่วนข้อหาอื่นให้ยก

นายจุ่มพล ณ สงขลา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายบริชา เลิมวณิชย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือ นางชาลิสา เทพอယาย จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาดตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอယาย ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ได้ความว่า ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) และมาตรา ๓๒ ประกอบกับประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมิผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๕ คน โดย นางสาวสายชล ภราดร ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี อยู่ในเกณฑ์ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑

วรรคหนึ่ง (๖) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายใต้กฎหมายนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ (ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของปีงบประมาณ ๒๕๔๕)

ผู้ร้องได้ตรวจสอบพบว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่หนึ่ง ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕

ครั้งที่สอง ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ และ

ครั้งที่สาม ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕

หนังสือฉบับที่หนึ่งและฉบับที่สอง ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับ ที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งนางาม อำเภอโนนสัก จังหวัดอุทัยธานี ส่วนฉบับที่สามส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนตอบรับ ตามกฎหมาย ณ บ้านเลขที่ ๔๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลระบำ อำเภอโนนสัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นกฎหมายลำเนา ที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักทะเบียนกลาง กระทรวงมหาดไทย (จังหวัดอุทัยธานี)

ปรากฏหลักฐานตามใบตอบรับของนายณรงค์ว่า มีผู้รับแทนผู้ถูกร้องทั้งสามฉบับ คือ ฉบับที่หนึ่ง ผู้รับแทนเป็นคนในบ้าน ชื่อ เพยาร์ หัสแดง รับเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ฉบับที่สอง ผู้รับแทน เป็นพนักงาน ชื่อ เทียบ สังข์มี รับเมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕ และฉบับที่สาม ผู้รับแทนเป็น พนักงานชื่อ เทียบ สังข์มี รับเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ โดยมีพยานบุคคล คือ นายไพรัตน์ บุตรน้อย เป็นเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์อำเภอโนนสัก จังหวัดอุทัยธานี ในขณะนั้น ยืนยันว่าได้นำจ่ายหนังสือ ฉบับที่สองและฉบับที่สามให้กับผู้ถูกร้องซึ่งเป็นพนักงานของผู้ถูกร้องชื่อ เทียบ สังข์มี

ต่อมาสำนักงาน ป.ป.ช. มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๔๖ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัด อุทัยธานี ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จังหวัด อุทัยธานีได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ แจ้งผลการตรวจสอบว่า “ไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้อง เพื่อให้เช็คเงบทุกผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินได้” เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่าง การหลบหนีคดีอาญา และสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน

๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแล้ว ด้วยคะแนนเสียง ๑๙ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ ทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ ถึงเลขานุการ ป.ป.ส. ขอทราบข้อเท็จจริง กรณีสำนักงาน ป.ป.ส. มีคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง ในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล ภารادر เป็นบุคคลเดียวที่กับนางชาลิสา เทพอาษา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ - สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพฤติกรรมร่วมกับนายสมพงษ์ ภาคริ อดีตสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้เป็นสามี ลักษณะจำหน่ายยาบ้าในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนายสมพงษ์ ภาคริ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด กองบังคับการตำรวจนครบาลจังหวัดนครสวรรค์จับกุมในข้อหามียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕ ในขณะที่ผู้ถูกร้องเอง ก็อยู่ระหว่างการหลบหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๕

ผู้ร้องได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ และมีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ จึงรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาโดยส่งสำเนาคำร้องและเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง ณ ภูมิลำเนา อำเภอelan สัก จังหวัดอุทัยธานี พร้อมกับได้ปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาล เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๔๗ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ปรากฏว่า ที่ทำการไปรษณีย์ส่งสำเนาคำร้องคืน เพราะผู้ถูกร้องไม่อยู่ และเมื่อครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลแล้ว ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้แล้ว ปัญหาที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องวินิจฉัยซึ่งขาดตามคำร้องมีว่า ผู้ถูกร้องใจไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาพผู้แทนราษฎร
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น
- (๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาโดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทรหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภาพห้องคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลานึงปีด้วย”

มาตรา ๒๕๔ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจสอบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดต่อไป และเมื่อศาลมีคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้, “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

(๑) - (๘)

(๕) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภากาหองคลินขององค์กรปกครองส่วนห้องคลิน ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ บัญญัติว่า “ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว ตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศและทรัพย์สินที่มิได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ”

ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนห้องคลินเพื่อให้ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภากาหองคลินขององค์กรปกครองส่วนห้องคลิน เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๗ ให้กำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำเนินการทำความเมือง และมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยให้รายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดดังกล่าว หมายถึงรายได้ รวมเงินอุดหนุน เงินสะสม และเงินกู้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปีงบประมาณที่ผ่านมา

พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๙๐๐.๖๙ บาท ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว ซึ่งมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เป็นผู้ดำเนินการทำความเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อผู้ร้องภายในสามสิบวัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณีตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และมาตรา ๒๕๒ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) และมาตรา ๓๒

กรณีเข้ารับตำแหน่งนั้น ผู้บริหารและสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ต้องยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘ ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี แม้ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งข้อเท็จจริง รวม ๓ ครั้ง ตามหนังสือ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๘ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๘ และวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘ ตามลำดับ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ซึ่งแจ้งข้อเท็จจริงให้ทราบ เมื่อสำนักงาน ป.ป.ช. สอบทานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี และเลขานุการ ป.ป.ช. ก็ได้ความว่า ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการถอนหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๗/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ พฤติการณ์ดังกล่าวถือได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งสมาชิกสภากององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

ต่อมา สถาบันค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องขอจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑ (๖) ด้วยคะแนนเสียง ๑๘ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสถาบันค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ และมีผลทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลง ถือได้ว่า ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้อง ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่ง เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณา วินิจฉัยก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาที่ยื่นต่อศาลแล้ว ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ตามพุตติกรรมที่จึงถือได้ว่า ผู้ถูกร้องคงไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสถาบันค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องเดียวกัน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑๗ คน คือ นายกรະมาด ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายปรีชา เนลิมวนิชย์ นายผัน จันทรปาน นายมงคล สารภูนันต์ นายมนิต วิทยาเต็ม นายศักดิ์ เตชะชาลุย นายสุจิต บุญบงการ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ พลตัวรุจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ นางสาวนีนี่ อัศวโรจน์ และนายอุรุ หวังอ้อมกลาง วินิจฉัยว่า นางสาวสายชล กรادر หรือ นางชาลิสา เพพอญา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕ ส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ๑ คน คือ นายจิระ บุญพจนสุนทร วินิจฉัยให้ยกคำร้องของคณะกรรมการป.ป.ช. ผู้ร้อง เพราะเห็นว่าผู้ร้องไม่มีอำนาจออกประกาศกำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสถาบันค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ การกำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว จะต้องออกเป็นกฎหมายโดยผ่านกระบวนการตรากฎหมายของรัฐสภาเท่านั้น

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยข้อด้วยว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เพพอญา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายปรีชา เนลิมวนิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทร์ปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

สรุปข้อเท็จจริง

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ เสนอคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า

๑. นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

๒. การยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ของนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา

(๑) เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ

เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาถึงสมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนต่อมาเอกสารลักษณะ ที่ได้กระทำผิดกฎหมายและหลบหนีคดีอาญาไปซึ่งที่ประชุมสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้ลงมติให้นางสาวสายชล กรادر พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ด้วยคะแนนเสียง ๑๙ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ ทำให้สมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

๔. นอกจากนี้สำนักงาน ป.ป.ช. ได้มีหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๗/๑๒๔๕ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๖ “ไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)” ทำให้ทราบรายละเอียดเพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล กรادر เป็นบุคคลเดียวกันกับนางชาลิสา เทพอาษา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพฤติกรรมร่วมกับนายสมพงษ์ กาศิริ อดีตสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้เป็นสามี ลักษณะจำหน่ายยาบ้าในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มาเป็นเวลานานโดยนายสมพงษ์ กาศิริ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติด กองบังคับการตำรวจนครบาลจังหวัดนครสวรรค์ จับกุมในข้อหามียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ ในขณะที่นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา เอง ก็อยู่ระหว่างการหลบหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ส. ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๔ ลงมติว่าทรัพย์สินทั้งหมดของนางสาวสายชล กรادر จำนวน ๑๐ รายการ รวมมูลค่าประมาณ ๕,๒๒๓,๖๑๒ บาท นั้น มีจำนวน ๕ รายการ ซึ่งเป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตราการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะกรรมการฯ จึงได้มีคำสั่งที่ ๔๙๔/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๔ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของนางสาวสายชล กรادر ทั้ง ๕ รายการ ดังนี้

๑) ยึดสิทธิการครอบครองที่ดินเพื่อทำประโยชน์และสิ่งปลูกสร้าง “ลานสัก รีสอร์ฟ” ซึ่งอยู่บนที่ดินในเขตนิคมสหกรณ์ทับเสลา จังหวัดอุทัยธานี อันประกอบด้วย

๑.๑) ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒๕๐ เนื้อที่ประมาณ ๑๗ ไร่ ๘๐ ตารางวา

๑.๒) ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๒๕๑ เนื้อที่ประมาณ ๑๙ ไร่ ๒ งาน ๔๐ ตารางวา

๑.๓) ที่ดินแปลงเลขที่ ๑๔๒๑ เนื้อที่ประมาณ ๑ งาน

๑.๔) ที่ดินแปลงเลขที่ ๒๕๓๑ เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๕๐.๕ ตารางวา

๒) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากประจำ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาอุทัยธานี เลขที่บัญชี ๓๓๐-๒-๑๕๕๕๘-๑ ชื่อบัญชี นางสาวสายชล ภราดร พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๓) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสวรรค์วิถี นครสวรรค์ เลขที่บัญชี ๔๖๗-๐-๒๗๕๕๘-๕ ชื่อบัญชี นางชาลิสา เทพอาษา พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๔) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาชัยนาท เลขที่บัญชี ๑๘๒-๐-๑๖๓๓๑-๕ ชื่อบัญชี นางชาลิสา เทพอาษา พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๕) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากสะสมทรัพย์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาหนองจาง เลขที่บัญชี ๑๕๖-๐-๔๑๐๗๐-๖ ชื่อบัญชี นางสาวสายชล ภราดร พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๖) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาถนนสวรรค์วิถี นครสวรรค์ เลขที่บัญชี ๒๕๑-๒-๒๘๘๖๐-๔ ชื่อบัญชี นางสาวสายชล ภราดร พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๗) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาอุทัยธานี เลขที่บัญชี ๑๕๕-๒-๑๖๗๐๕-๗ ชื่อบัญชี นางชาลิสา เทพอาษา พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๘) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาหนองจาง เลขที่บัญชี ๒๑๖-๒-๑๗๓๘๐-๗ ชื่อบัญชี นางสาวสายชล ภราดร พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

๙) อยัดเงินฝากในบัญชีเงินฝากออมทรัพย์ ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาล้านสัก เลขที่บัญชี ๑๔๔-๒-๑๓๙๗๕-๔ ชื่อบัญชี นางชาลิสา เทพอาษา และนายสมพงษ์ กาศิริ พร้อมดอกเบี้ยเงินฝากในบัญชีดังกล่าว

ส่วนทรัพย์สินอื่นอีก ๑ รายการ คือเงินฝากในบัญชีธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เลขที่บัญชี ๖๑๕-๑-๖๔๕๐๕-๘ ปรากฏหลักฐานว่าได้จากการประกอบอาชีพโดยสุจริต และไม่เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

ข้อกฎหมาย

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๕๐ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อกองคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลังและสมาชิกสภาพห้องคลังตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมาโดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๑ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๐ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภาษีในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๐ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลัง สมาชิกสภาพห้องคลัง หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ

ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดแล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าด และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดว่าเป็นการจงใจยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระเทือนกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว

มาตรา ๑๑๖ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ประเด็นการวินิจฉัย

นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย

กรณีตามคำร้อง ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง เป็นสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มี

รายได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ผู้ถูกว้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับคำแทนง ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ แต่ผู้ถูกว้องไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อผู้ร้องมีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้ผู้ถูกว้องซึ่งแจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง ก็ไม่ได้รับการติดต่อกันจากผู้ถูกว้อง ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่าสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ถูกว้องพ้นจากตำแหน่งสมนาชนิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากผู้ถูกว้องกระทำผิดกฎหมายและหลบหนีคดีอาญา ดังนั้น ผู้ถูกว้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๘ นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงยังได้ความอีกว่าผู้ถูกว้องมีชื่อยื่นในทะเบียนประวัตินุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. และอยู่ระหว่างการหลบหนีคดียาเสพติด ตามหมายจับของ สก.อ. เมืองอุทัยธานี ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินของ ป.ป.ส. ก็ได้ลงมติเมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๘ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ถูกว้อง จำนวน ๕ รายการ เนื่องจากเป็นทรัพย์สินเกี่ยวนะเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๙ เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกว้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาขึ้นต่อศาลภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาล ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดแล้ว ผู้ถูกว้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่อย่างใด ตามพฤติกรรมที่กล่าวมาจึงฟังได้ว่าผู้ถูกว้องคงจะไม่ยื่นบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภาคร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกว้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับคำแทนง และกรณีพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายพัน จันทร์ปาน

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สรวง ทุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขอให้วินิจฉัยชี้ขาด กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีคำร้องลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา สมาชิกสภา องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ โดยมีข้อเท็จจริงตามคำร้องสรุปได้ดังนี้

๑. นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับแต่งตั้งเป็นสมาชิกสภา องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตั้งแต่วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๐,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งไม่ต่ำกว่า หนึ่งร้อยล้านบาท ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีหน้าที่ยืนบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นตำแหน่ง และวันพ้นตำแหน่งครบหนึ่งปี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องจึงต้องยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันพ้นจาก ตำแหน่งครบหนึ่งปี โดยจะต้องยื่นกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ แต่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งภายในกำหนดและไม่ได้ยื่น บัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งด้วย

๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้อง ชี้แจงข้อเท็จจริงรวม ๓ ครั้ง คือ ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ แต่ไม่ได้รับคำชี้แจงจากผู้ถูกร้อง

เมื่อมีกรณีตามวาระคนี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดแล้ว ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๗
มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

๑๖๗

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง” หมายความว่า

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี

๑๖๘

(๔) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้หรืองบประมาณไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าวตามแบบที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ประกาศกำหนด ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทุกรังสีที่เข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง

ทรัพย์สินและหนี้สินที่ต้องแสดงรายการให้รวมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินในต่างประเทศ และทรัพย์สินที่มีได้อยู่ในความครอบครองของผู้ยื่น คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะด้วย

ในการนี้ที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวาระคนี้ผู้ใดดำรงตำแหน่งทางการเมืองมากกว่าหนึ่งตำแหน่ง ให้ผู้นั้นแยกการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินทุกตำแหน่ง ตามระยะเวลาการยื่นบัญชีที่กำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นๆ

มาตรา ๓๓ การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๓๒ ให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้า พร้อมทั้งจัดทำรายละเอียดของเอกสารประกอบบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่ยื่นด้วย และต้องยื่นภาษีในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดกยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตายภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกรึ้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

พิเคราะห์แล้ว มีประเดิมวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องขอไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบภาษีในกำหนด ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือไม่เห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เป็นสมาชิกสภาพองค์กร องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงินที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ผู้ถูกร้องขึ้นมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งภาษีในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ และต้องยื่นกรณีพ้นตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ กำหนดไว้ ผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างทดลองหนี้หมายจันในคดียาเสพติด และไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาล ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าผู้ถูกร้องขอไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในกำหนดสามสิบวันต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภารดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

นายมงคล สารภัย
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

“มาตรา ๒๕๕ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ได้จ้างไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจ่ายเงินเดือนไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดต่อไป และเมื่อศาลมีคำสั่งวินิจฉัยซึ่งขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

“มาตรา ๓๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ได้จ้างไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจ่ายเงินเดือนไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณี ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาด และเมื่อศาลมีคำสั่งวินิจฉัยซึ่งขาดว่าเป็นการจ่ายเงินเดือนไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระทื่นกิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

“มาตรา ๑๘ เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ได้จ้างไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือจ่ายเงินเดือนไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวังโดยคำครุไม่เกินหากเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือห้าร้อยบาทถ้วน”

ข้อพิจารณาและการวินิจฉัย

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ รวมทั้งสิ้น ๑๒๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ผู้ร้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีจำนวน ๒๔ คน ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใน ๓๐ วัน กรณีเข้ารับตำแหน่ง

ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ ซึ่งครบกำหนด ๓๐ วัน ในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๘ แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ดำเนินการตามหน้าที่กฏหมายบังคับไว้ ต่อมาสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๘ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ทำให้ผู้ถูกร้องหมดสมาชิกภาพลงผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องภายใน ๓๐ วัน คือภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๖๘ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี อีกโดยหนึ่ง ผู้ร้องได้แจ้งและเตือนผู้ถูกร้องหลายครั้ง ผู้ถูกร้องก็ยังมิได้ดำเนินการตามหน้าที่แต่อย่างใด คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้องได้สืบสวนติดตามเกี่ยวกับผู้ถูกร้องปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล กรادر ผู้ถูกร้อง เป็นบุคคลเดียวกับนางชาลิสา เทพอาษา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่อยื่นทะเบียนประวัติบุคคลผู้ด้อยสัญชาติไทย เนื่องจากไม่ได้รับสิทธิทางกฎหมาย ตามกฎหมายของประเทศไทย ดังนั้นจึงไม่สามารถเป็นกรรมการในส่วนราชการได้ แต่ในวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๘ ลงมติว่าทรัพย์สินทั้งหมดของผู้ถูกร้อง จำนวน ๑๐ รายการ รวมมูลค่าประมาณ ๕,๒๒๓,๖๑๒ บาท นั้น มีจำนวน ๕ รายการ เป็นทรัพย์สินที่เกี่ยวเนื่องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดตามพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๓๔ คณะกรรมการฯ จึงได้มีคำสั่งที่ ๔๘๔/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ให้ยึดและอายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้องทั้ง ๕ รายการ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ตามกฏหมายในการที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหนี้สินฯ ตามที่กฏหมายกำหนดต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทั้งในกรณีเข้ารับตำแหน่งทางการเมืองและในกรณีการพ้นจากตำแหน่ง แต่ไม่ได้กระทำการดังกล่าวทั้งสองกรณี โดยผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมที่กระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด จนถูกออกหมายจับ ต้องหลบหนีการจับกุม จนสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติให้พ้นจากตำแหน่ง และยังถูกสำนักงาน ป.ป.ส. ยึดและอายัดทรัพย์สินอีกด้วย พฤติกรรมที่ปรากฏถือได้ว่าเป็นการลงใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามผลการสรุปของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

ດ້ວຍເຫດຜູດດັກດ່າວໜ້າງຕົ້ນ ຈຶ່ງວິນິຈັຍວ່າ ນາງສາວສາຍໝລ ກຣາດຣ ທີ່ອນາງໜາລືສາ ເພວ່າມາ
ຈະໄຈໄມ່ຢືນບຸນຸ້ມືແສດງຮາຍກາຣທຽພໍລືນແລະໜີ້ລືນ ແລະເອກສາຣປະກອບ ກຣົມເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງແລະກຣົມ
ພັນຈາກຕຳແໜ່ງຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ມູ້ ມາດຮາ ២៥៥

ນາຍມານິຕ ວິທຍາເຕັມ
ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ມູ້

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕**

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง
ยื่นคำร้องลงวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕
กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เพพอาญา ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
โดยเป็นสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
และเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาคองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ข้อเท็จจริง สรุปว่า ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ แต่พ้นจากสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีไปโดยมิ
ของสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตร
ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ พร้อมเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่เข้ารับตำแหน่งและ
วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบมาตรา ๒๕๒
วรรคหนึ่ง (๑) (๒) และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ ประกอบประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง เรื่องกำหนดเงินที่รายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นฯ พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด
ซึ่งมีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาฯ ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน
และหนี้สินฯ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น^{๑๒,๓๕๑,๕๐๐.๖๔ บาท} เป็นไปตามเงื่อนที่รายได้ดังกล่าว แต่ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินฯ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญฯ กำหนด แม้ผู้ร้องจะได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว

เมื่อพ้นระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดในกรณีเข้ารับตำแหน่ง รวม ๓ ครั้งแล้วก็ตาม ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ และลงวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๔๕ ตามลำดับ (ปรากฏตามเอกสารประกอบคำร้อง) และต่อมาผู้ร้องได้รับแจ้งจากจังหวัดอุทัยธานีว่า ผู้ถูกร้องหลวงหนี้คดีอาญา และสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแล้ว คณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญฯ และรับไว้พิจารณาในวินิจฉัย แจ้งให้ผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องพร้อมทั้งปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลให้ผู้ถูกร้องเพื่อชี้แจงแล้ว
ผู้ถูกร้องไม่ได้ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาแต่อย่างใด

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องแล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ยุติตามคำร้องโดยผู้ถูกร้อง มิได้โต้แยกคัดค้าน ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีและองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้เกินหนึ่งร้อยล้านบาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง เรื่อง กำหนดเงินทารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารห้องถิ่นและสมาชิกสภาห้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ ผู้ถูกร้องจึงเป็นผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่งทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ซึ่งผู้ถูกร้อง จะต้องยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันครบรอบงบประมาณประจำปี ๒๕๔๔ ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๘

ตุลาคม ๒๕๔๗ และต้องยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่สภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีมติให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน พร้อมเอกสารประกอบ ในกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ กำหนดดังกล่าว

ประเด็นที่จะต้องพิจารณาในนิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินพร้อมเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า ผู้ถูกร้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองโดยเป็นสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.ฯ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ และกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๕ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในเวลาที่กำหนด และมิได้แจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้ร้องทราบ ทั้งๆ ที่ผู้ร้องก็ได้มีหนังสือให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งเหตุผลในการไม่ยื่นบัญชีฯ ถึง ๓ ครั้งดังกล่าวแล้วข้างต้น รวมทั้งผู้ถูกร้องมิได้ซึ่งแจ้งเหตุผลของการไม่ยื่นบัญชีฯ หรือดำเนินการยื่นบัญชีฯ ให้ถูกต้องครบถ้วน แม้จะปรากฏว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ได้รับหนังสือแจ้งให้ซึ่งด้วยตนเอง แต่ก็มีพยานหลักฐานเป็นใบประณีย์ตอบรับ ประกอบคำยืนยันของนายไพรัตน์ บุตรน้อย เจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ว่า มีผู้ลงชื่อรับแทนผู้ถูกร้อง ซึ่งถือได้เช่นเดียวกันว่า เป็นการรับของผู้ถูกร้อง ทั้งยังปรากฏอีกว่า เมื่อสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมายและอยู่ระหว่างหลวงหนีคดีอาญาเกี่ยวกับยาเสพติด ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีฯ เช่นเดียวกัน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้รับคำร้องไว้พิจารณาในนิจฉัยก็ได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหาแล้ว ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่อย่างใด ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้...ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๑...” พฤติการณ์ของผู้ถูกร้องดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ต่อผู้ร้อง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคหนึ่ง ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในกำหนด ๓๐ วัน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่ง (๑) และ (๒) ซึ่งบัญญัติว่า “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตาม

ມາຕຣາ ២៥១ ໄທແສດງຮາຍກົງຈານຸບກໍາ ແລະ ໜີ້ສິນທີ່ມີຢູ່ຈິງໃນວັນທີຢືນບຸນຊື້ດັກລ່າວແລະ ຕ້ອງຢືນກາຍໃນ
ກໍານົນດເວລາດັ່ງຕ່ອໄປນີ້ (១) ໃນກຣມທີ່ເປັນເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງ ໄທຢືນກາຍໃນສາມສົບວັນນັບແຕ່ວັນເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງ
(២) ໃນກຣມທີ່ເປັນພັນຈາກຕຳແໜ່ງ ໄທຢືນກາຍໃນສາມສົບວັນນັບແຕ່ວັນພັນຈາກຕຳແໜ່ງ ...”

ຈຶ່ງວິນິຈນີຍ້າດວ່າ ນາງສາວສາຍໝາດ ກຣາດ ອົງນາງໝາດສາ ເຖຩອາຍາ ຜູ້ຄູກຮ່ອງຈະໄຈໄມ່ຢືນ
ບຸນຊື້ແສດງຮາຍກົງຈານຸບກໍາ ແລະ ໜີ້ສິນ ແລະ ເອກສາປະກອນ ກຣມເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງແລະ ກຣມພັນຈາກຕຳແໜ່ງ
ຕາມຮູ້ຮ່ວມນູ້ໝູ້ ມາຕຣາ ២៥៥

ນາຍສັກດີ ເທົາຫາລູ

ຕຸລາກາຮາຍກົງຈານຸບກໍາ

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริง

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผู้ร้อง) ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้วินิจฉัยข้อหาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา (ผู้ถูกร้อง) ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ สรุปได้ความว่า

นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา (ผู้ถูกร้อง) เป็นสมาชิกสภาคองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารห้องถิ่นและสมาชิกสภาห้องถิ่น ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ เกณฑ์ดังกล่าว มีผลให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาคองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ แต่นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา มิได้ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว กรณีเข้ารับตำแหน่ง เมื่อสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งเหตุผล ที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด และยังคงมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน กรณีเข้ารับตำแหน่ง นอกจากนี้ยังปรากฏ ข้อเท็จจริงว่า สภาคองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ ให้ผู้ถูกร้อง

พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมาย และลบหนีคดีอาญาเกี่ยวกับยาเสพติด

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีมติเป็นเอกฉันท์ เมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ ว่า ผู้ถูกร้องใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้โอกาสผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา โดยได้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับและปิดประกาศ ณ ที่ทำการศาลแล้ว ปรากฏว่า เมื่อครบกำหนดผู้ถูกร้องก็มิได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด

ข้อвинิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากความสามารถสัก และองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้รวมเกิน ๑๐๐ ล้านบาท นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ปรากฏว่า เมื่อพ้นกำหนดให้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา มิได้ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีหนังสือขอให้ชี้แจง รวม ๓ ครั้ง แต่ไม่มีการตอบ ปรากฏในภายหลังว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา อยู่ในระหว่างหลบหนีคดีอาญา และเมื่อสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติให้นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้ถูกร้องก็มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งแต่อย่างใด

จากข้อเท็จจริงที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีหนังสือให้นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ชี้แจงกรณีที่ตนมิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน

และหนึ่งสินดังกล่าวถึง ๓ ครั้ง และผู้ถูกร้องมิได้ตอบหรือชี้แจงแต่อย่างใด และศาลรัฐธรรมนูญก็ได้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องชี้แจงข้อกล่าวหา โดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับและปิดประกาศน ที่ทำการศาลแล้ว ผู้ถูกร้องก็มิได้มีหนังสือยื่นคำชี้แจงเช่นกันนั้น ย่อมเชื่อได้ว่าผู้ถูกร้องทราบว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนึ่งสินในกรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งแต่จะไม่ยื่นบัญชีดังกล่าวแล้ว เพราะถ้าผู้ถูกร้องไม่จะยื่น ย่อมจะต้องรับชี้แจงถึงเหตุผลว่า ทำไมตนจึงไม่ยื่น เมื่อทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้มีหนังสือให้ชี้แจงนอกจากนี้ การที่นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา เป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาและอยู่ในระหว่างการหลบหนี ไม่เป็นเหตุให้เข้าใจได้ว่านางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ไม่ทราบว่าตนต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนึ่งสิน และเอกสารประกอบ

จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนึ่งสิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายสุธี สุทธิสมบูรณ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง มีหนังสือลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณี นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง

๑. นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖)

๒. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาทมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน สำหรับกรณีขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีต้องถือกำหนดเวลาตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันเริ่มต้นของปีงบประมาณ ๒๕๔๕

๓. นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งตามที่กฎหมายกำหนด สำนักงาน ป.ป.ช. จึงมีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง คือ วันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕ วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๕ และวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕ ตามลำดับ รวมทั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประสานกับจังหวัดอุทัยธานี แต่ไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้องได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการหลบหนีคดีอาญา และสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหาร

ส่วนจังหวัดอุทัยธานีด้วยคะแนนเสียง ๑๘ เสียง จากจำนวนสมาชิก ๒๙ เสียง มีผลให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑ (๖)

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ในราชประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๔๖ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๓ กำหนด จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ศาลรัฐธรรมนูญในราชประชุมเมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๗ มีมติให้รับคำร้องไว้ดำเนินการ และพิจารณาในวินิจฉัย และแจ้งให้ผู้ร้องทราบ พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และปิดประการศศาลรัฐธรรมนูญ ณ ที่ทำการศาล เพื่อให้ผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญ ภายในสิบหัวันนับแต่วันปิดประการ

เมื่อครบตามกำหนดเวลาในประการของศาลรัฐธรรมนูญแล้ว ผู้ถูกร้องมีได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่ประการใด

ประเด็นที่ต้องพิจารณาในวินิจฉัย คือ นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ และมาตรา ๒๕๕ บัญญัติไว้ ดังนี้

มาตรา ๒๕๑ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวาระคนั่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมีอยู่จริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๒๕๒ “บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง
- (๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่งหรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องกinner สมาคมสภาพัฒนา หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกครั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๒๕๓ “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดงดไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรืองดใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าวแล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวาระคนั่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดแล้ว ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วเห็นว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๑ (๖) เมื่อองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท ตามประกาศของคณะกรรมการ พ.ป.ช. โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ในฐานะสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ตั้งแต่วันเริ่มต้นปีงบประมาณ ๒๕๔๔ กรณีเข้ารับตำแหน่ง (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔) แต่ปรากฏว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และมิได้ชี้แจงเหตุผลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. แม้ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. จะมีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง และสำนักงาน ป.ป.ช. ได้ประสานกับจังหวัดอุทัยธานี แต่ไม่สามารถติดต่อกับผู้ถูกร้องได้ เนื่องจากผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างหลบหนี คดีอาญาในคดียาเสพติด นอกจากนั้น ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔ ภายในสามสิบวันตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ ข้อเท็จจริงดังกล่าว จึงฟังได้ว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔

นายสุชี สุทธิสมบูรณ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ พลตำรวจเอก สุวรรณ สุวรรณเวช ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา
งใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

สรุปข้อเท็จจริง

สรุปข้อเท็จจริงและกระบวนการพิจารณาเป็นไปตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ข้อวินิจฉัย

พิจารณาแล้ว กรณีตามคำร้อง (กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา สมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ) ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการฯ กำหนด (ประกาศคณะกรรมการฯ ๑๘๔๘ กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารห้องถิ่น และสมาชิกสภาพห้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการเมือง ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศฯ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓) ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ (ตามประกาศของคณะกรรมการฯ ๑๘๔๘ มีผลทำให้ผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔) แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยืนบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง เมื่อสำนักงานฯ มีหนังสือโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับแจ้งให้ผู้ถูกร้องชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยืนบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง (ปรากฏหลักฐานว่า มีผู้อื่นรับหนังสือแทนทั้ง ๓ ครั้ง) ก็ไม่ได้รับการติดต่อกันจากผู้ถูกร้องทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงอีกว่า สภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๔ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เนื่องจากผู้ถูกร้องกระทำผิดกฎหมายและหลบหนีคดีอาญา ดังนั้น ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีฯ ต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่ง ภายในวันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ด้วย นอกจากนั้นข้อเท็จจริงยังได้ความอีกว่า ผู้ถูกร้องมีชื่อยื่นทะเบียนประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงานฯ ป.ป.ส. และอยู่ระหว่าง

ກາຮລບທິນຄືຢາເສພຕິດ ຕາມໝາຍຈັບຂອງ ສກ.ອ. ເມື່ອງອຸທຶນທານີ ດັວນທີ ៤ ພຸດຍການ ២៥៥᭙
 ປຶ້ງຄະນະກຽມກາຮຕ່ວງສອບທັກຍິ່ນຂອງ ປ.ປ.ສ. ກີໄດ້ລົງທຶນໂນໂລກວິຊາ ២៥៥᭙
 ໄທໍ່ດແລະອາຍືດທັກຍິ່ນຂອງຜູ້ຄູກຮ່ອງ ຈຳນວນ ៥ ຮາຍກາຮ (ຈາກທັງໝົດ ១០ ຮາຍກາຮ ມູນຄ່າຮວມ
 ៥,២២៣,៦១២ ນາທ) ເນື່ອຈາກເປັນທັກຍິ່ນທີ່ເກີ່ວິວເນື່ອງກັບກາຮກະທຳຄວາມຜິດເກີ່ວັນຢາເສພຕິດ
 ຕາມພຣະຮາບໝູບ້ມ໊າຕຽກາຮໃນກາຮປ່ານປ່ານຜູ້ກະທຳຄວາມຜິດເກີ່ວັນຢາເສພຕິດ ພ.ສ. ២៥៥᭙
 ເມື່ອຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໆໄດ້ຮັບຄໍາຮົງໄວ້ພິຈານວິນຈິນຍັກໄດ້ໃຫ້ໂກາສຜູ້ຄູກຮ່ອງທຳກຳທີ່ແຈ້ງແກ້ຂ້ອກລ່າວຫາ
 ແຕ່ຜູ້ຄູກຮ່ອງໄມ້ໄດ້ທີ່ແຈ້ງຂ້ອກລ່າວຫາແຕ່ອຍ່າງໄດ້ ຕາມພຸດທິກາຮທີ່ກ່າວມາຈຶ່ງຟ້າໄດ້ວ່າ ຜູ້ຄູກຮ່ອງຈະໄຈໄໝຢືນ
 ບໍລິຫານ ຕ່ອຜູ້ຮ່ອງ ຕາມຮູ້ຮຽມນູ້ໆ ມາຕຣາ ២៥᭯

ວິນິຈັນຍົງວ່າ ນາງສາວສາຍຫຼດ ກຣາດ ທ່ວິນາງໜ້າລິສາ ເຖິງອາຍາ ຈົງໄຈໄມຢືນບໍລິຫານ ແລະ
 ກາຮທັກຍິ່ນ ແລະ ຂົນໜີ່ສິນ ແລະ ເອກສາරປະກອບ ກຣົມເຫັນສິນທີ່ດຳແນວດີ່ຈາກກະທຳຄວາມເມື່ອກາຮ
 ຮັກງານນູ້ໆ ມາຕຣາ ២៥᭯

ພລດໍາຮວ່າງເອກ ສຸວະຮັນ ສຸວະຮັນເວໂ໒

ຕຸລາກາຮຄາລຮູ້ຮຽມນູ້ໆ

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๕๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗

เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้วินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอามา สมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จะใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง ยื่นคำร้องว่า
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีผลทำให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศดังกล่าว มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แล้วแต่กรณี

จากการตรวจสอบปรากฏว่า ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้รวมทั้งสิ้น ๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. ดังกล่าว มีผู้บริหารและสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน ๒๔ ราย โดยนางสาวสายชล ภราดร ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี อยู่ในเกณฑ์ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน

ปรากฏว่าเมื่อพันระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดแล้ว นางสาวสายชล ภราดร สมาชิกสภาพองค์กรบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงนางสาวสายชล ภราดร เพื่อให้ชี้แจงถึงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งที่ ๑ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๙/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๒ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๙/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๔๕

ครั้งที่ ๓ ตามหนังสือสำนักงาน ป.ป.ช. ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๙/๕๓๓ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕

โดยหนังสือทั้ง ๓ ฉบับดังกล่าว “ได้ส่งเป็นจดหมายลงทะเบียนถึง นางสาวสายชล กรادر หนังสือฉบับที่หนึ่งและฉบับที่สอง ส่งที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่งนา闷 อำเภอตานสัก จังหวัดอุทัยธานี ส่วนฉบับที่สาม ส่งที่บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลกระบำ อำเภอตานสัก จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นภูมิลำเนาที่ปรากฏตามหลักฐานของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง โดยปรากฏว่าหนังสือ ฉบับแรก เพyar์ หัสແດງ ผู้ที่อาศัยอยู่ในสถานที่ดังกล่าวเป็นผู้รับหนังสือไว้แทนในวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ส่วนหนังสือฉบับที่สองและฉบับที่สาม เทียบ สองขึ้น ลูกจ้างซึ่งทำงานอยู่ในรีสอร์ฟของ นางสาวสายชล กรادر เป็นผู้รับหนังสือไว้ทั้ง ๒ ฉบับ เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๕ และวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๕ ตามลำดับ

สำนักงาน ป.ป.ช. “ได้ประสานไปยังจังหวัดอุทัยธานี” ได้ความว่าสาเหตุที่นางสาวสายชล กรادر มิได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในกำหนดนัด เนื่องจาก นางสาวสายชล กรادر อุยร์ระหว่างการ labore หนี้คดีอาญา ซึ่งสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีการประชุมสมัยประชุมสามัญ สมัยที่ ๒ ครั้งที่ ๒ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ เพื่อพิจารณาถึงสมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทัยธานี เบท่อ อำเภอตานสัก ที่ได้กระทำผิดกฎหมายและ labore หนี้คดีอาญาไป ซึ่งที่ประชุมสภากองค์การ บริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีได้ลงมติให้นางสาวสายชล กรادر พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การ บริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีด้วยคะแนนเสียง ๑๙ คะแนน (จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๕ คน) ซึ่งเป็นคะแนนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ ทำให้สมาชิกภาพของนางสาวสายชล กรادر สิ้นสุดลง ตามนัยมาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติ องค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ยังได้ประสานงานไปยังสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) จึงทราบรายละเอียดเพิ่มเติมว่า นางสาวสายชล กรادر เป็นบุคคลเดียวกัน กับนางชาลิสา เทพอาษา ซึ่งได้มีการเปลี่ยนชื่อ-สกุล หลายครั้ง และเป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ

บุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพุติกรรมร่วมกับนายสมพงษ์ กาคริ อดีตสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้เป็นสามี ลักษณะจำหน่ายาบ้าในพื้นที่จังหวัดนครสวรรค์มาเป็นเวลานาน โดยนายสมพงษ์ กาคริ ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดปราบปรามยาเสพติดกองบังคับการตรวจภูธรจังหวัดนครสวรรค์ จับกุมในข้อหามียาเสพติดให้โทษประเภทที่ ๑ (ยาบ้า) ไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่าย เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ ในขณะที่นางสาวสายชล กรادر หรือ นางชาลิสา เทพอาษา เองก็อยู่ระหว่างการหลวงหนีคดียาเสพติดตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลอำเภอเมืองอุทัยธานี ที่ ๑๓/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔

คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ มีมติเป็นเอกฉันท์ด้วยคะแนนเสียง ๘ เสียงว่า นางสาวสายชล กรادر หรือ นางชาลิสา เทพอาษา ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่พระราชนูญตั้งประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด

ประธานกรรมการ ป.ป.ช. จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อด้วงว่า นางสาวสายชล กรادر ผู้ถูกร้อง ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

รัฐธรรมนูญ

มาตรา ๒๕๑ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

- (๑) นายกรัฐมนตรี
- (๒) รัฐมนตรี
- (๓) สมาชิกสภาพผู้แทนรายภูมิ
- (๔) สมาชิกวุฒิสภา
- (๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภาพห้องคลินตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความถูกต้องของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย

มาตรา ๒๕๒ บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่เมื่อยุ่งริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภาษีในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภาษีในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินที่เมื่อยุ่งในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภาษีในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารห้องคลิน สมาชิกสภากองคลิน หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกรังหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปีด้วย

มาตรา ๒๕๔ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดต่อไป และเมื่อศาลมีคำสั่งรับฟ้องคดีนี้แล้ว ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อเท็จจริงพังได้ว่า ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องกำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภากองคลินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารห้องคลินและสมาชิกสภากองคลินขององค์กรบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ องค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น ๑๒๐,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท นางสาวสายชล ภาครส หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและตาม

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ คือ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง ผู้ถูกร้อง มิได้ชี้แจงเหตุผลแต่อย่างใด

พิเคราะห์แล้ว เมื่อผู้ถูกร้องเป็นสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุทัยธานีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เกิน ๑๐๐ ล้านบาท อยู่ในเกณฑ์ตามประกาศ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมือง ผู้ถูกร้องจึงเป็น ผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๕) จึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ และมาตรา ๒๕๒ ผู้ถูกร้องจึงต้องยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ซึ่งเป็นวันถัดจากวันครบรอบบัญชีประจำปี ๒๕๔๔ และ ต้องยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นวันที่ สภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีมติให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ ทั้งสองกรณี แม้สำนักงาน ป.ป.ช. จะมีหนังสือให้ผู้ถูกร้องชี้แจงถึง ๓ ครั้ง ผู้ถูกร้องก็มิได้ชี้แจงแต่ประการใด จึงแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีฯ ทั้งกรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา สมาชิก สภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ จึงต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัศวโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหา
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา
งใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ด้วยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) (ผู้ร้อง) ได้เสนอคำร้องลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา (ผู้ถูกร้อง) ใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๑. สรุปข้อเท็จจริงตามคำร้องของผู้ร้องและเอกสารประกอบ

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๔๖ ส่งคำร้องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) พร้อมเอกสารประกอบ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งให้เป็นสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖) ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ภายใน ๓๐ วันทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบ ๑ ปี แล้วแต่กรณี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

การที่นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิสา เทพอาษา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หนี้สิน และเอกสารประกอบนั้น เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดเงื่อนที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่า

หนึ่งร้อยล้านบาท (กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด) เป็นผู้ดำเนินการเมือง ที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน หนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้นเป็นเงินจำนวน ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ผู้บริหารและสมาชิกขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ดังนั้น นางสาวสายชล ภราดร หรือ นางชาลิสา เทพอาษา ในฐานะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ภายใน ๓๐ วัน ซึ่งต้องเริ่มยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ จนถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ แต่นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา มิได้ดำเนินการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ และมิได้แจ้งเหตุขัดข้องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ

สำนักงาน ป.ป.ช. จึงมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุกรองชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลกรณีที่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ เป็นจำนวนสามครั้ง กล่าวคือ ครั้งแรกเป็นหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๓๔ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๔ ส่งที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่นนาาม อำเภอ Lan Sak จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีผู้รับเป็นคนในบ้านชื่อ เพヤว์ หัสแดง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๔ ส่วนครั้งที่สองเป็นหนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๑๕๒ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๔ ส่งที่บ้านเลขที่ ๒๖ หมู่ที่ ๕ ตำบลทุ่นนาาม อำเภอ Lan Sak จังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีผู้รับชื่อ เทียบ สังฆ์มี ในฐานะเป็นพนักงาน เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ และครั้งที่สาม หนังสือ ลับ ที่ ปช ๐๐๐๕.๐๔/๕๓๗ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๔ ส่งที่บ้านเลขที่ ๔๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลกระนำ อำเภอ Lan Sak จังหวัดอุทัยธานี (โดยเป็นการส่งไปให้ที่อยู่ ซึ่งแตกต่างจากครั้งที่หนึ่งและครั้งที่สอง ทั้งนี้เป็นการส่งตามที่อยู่ซึ่งมีอยู่ในฐานข้อมูลการทะเบียนของสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย (จังหวัดอุทัยธานี) ซึ่งมีเจ้าหน้าที่รับรองว่า เป็นรายการจากฐานข้อมูลทะเบียนประวัติรายภูร เมื่อวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๔๓) ซึ่งมีผู้รับชื่อ เทียบ สังฆ์มี ในฐานะพนักงาน เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๔

ต่อมา พันโท กมล ประจวบເmenoະ กรรมการ ป.ป.ช. ได้มีหนังสือลับถึงผู้ว่าราชการจังหวัด อุทัยธานีขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีนางสาวสายชล ภราดร ไม่ยื่นบัญชีฯ ซึ่งจังหวัดอุทัยธานีได้มี หนังสือ ที่ มหา ๐๘๘๗.๓/๑๓๒ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖ แจ้งผลการตรวจสอบว่าไม่สามารถติดต่อผู้อุกรองเพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ ได้ เนื่องจากผู้อุกรองอยู่ระหว่างการ lutbahn กดีอาญา ตามหมายจับของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี (หมายจับที่ ๑๗/๒๕๔๔ วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๔) และต่อมาสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๔

ให้ผู้ถูกร้อง พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแล้วตัวยังคงเดียง ๑๙ คะแนน จากจำนวนสมาชิกที่มีอยู่ ๒๔ คน ซึ่งเป็นคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิก สภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีที่มีอยู่ จึงทำให้สมาชิกภาพของผู้ถูกร้องสิ้นสุดลงตามนัย มาตรา ๑๑ (๖) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

หลังจากนั้น พันโท กมล ประจวนเหมะ ได้มีหนังสือติดต่อกับเลขานุการคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) เพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการยืดหรืออายัดทรัพย์ของ นางสาวสายชล ภรادر และจึงได้รับทราบว่าผู้ถูกร้องมีหลายชื่อ เช่น นางชาลิสา เทพอมาฯ เนื่องจาก มีการเปลี่ยนชื่อสกุลหลายครั้งซึ่งอาจเป็นเพราะต้องการหลบเลี่ยงการจับกุม เนื่องจากมีชื่อในทะเบียน ประวัติบุคคลผู้ต้องสงสัยว่าค้ายาเสพติดของสำนักงาน ป.ป.ส. โดยมีพฤติการณ์ร่วมกับค้ายาเสพติด ประเภทยาบ้ากับสามี คือ นายสมพงษ์ ภาคริ อดีตสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และผู้ถูกร้องได้หลบหนีการจับกุม แต่ก็ถูกยึดอายัดทรัพย์สินต่างๆ ทั้งที่ดินและเงินฝากในบัญชี ธนาคารต่างๆ

นอกจากนั้นมีพยานบุคคลชี้แจงสองเรื่อง คือ นายไพรัตน์ บุตรน้อย อธีตเจ้าหน้าที่ไปรษณีย์ อำเภอelanสัก ซึ่งชี้แจงว่าได้มีการส่งจดหมายลงทะเบียนไปรษณีย์ตอบรับให้นางสาวสายชล ภรادر จริง โดยส่งให้ที่รีสอร์ฟ ของนางสาวสายชลฯ และผลสำรวจสำรองพิเศษ อำนวย คงกลิ่น ซึ่งชี้แจงเรื่องที่ ผู้ถูกร้องถูกยึดทรัพย์ประเภทบ้านและรีสอร์ฟ

ในการประชุมครั้งที่ ๖๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๔๖ คณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า นางสาวสายชล ภรادر หรือนางชาลิสา เทพอมาฯ ผู้ถูกร้อง ซึ่งเป็นสมาชิก สภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง สมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ภายในระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนด และให้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยชี้ขาด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๕๕

ผู้ร้องขอให้ศาลมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ว่า นางสาวสายชล ภรادر หรือนางชาลิสา เทพอมาฯ (ผู้ถูกร้อง) ใจไม่ยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาคองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องไว้ดำเนินการ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๔๗ ตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และให้รับไว้พิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๔ พร้อมทั้งมีคำสั่งให้แจ้งคณะกรรมการ ป.ป.ช. ทราบ และส่งสำเนาคำร้องพร้อมเอกสารประกอบให้ผู้ถูกร้อง เพื่อชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาและปิดประกาศศาลรัฐธรรมนูญ ณ ที่ทำการศาลให้ผู้ถูกร้องทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบหัววันนับแต่วันประกาศ

๓. ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

พิจารณาคำร้องของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้ร้อง ตลอดจนเอกสารประกอบแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย คือ ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งหรือไม่ ซึ่งมีหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

มาตรา ๒๕๑ บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองดังต่อไปนี้ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่งหรือพ้นจากตำแหน่ง

(๑) นายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรี

(๓) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๔) สมาชิกวุฒิสภา

(๕) ข้าราชการการเมืองอื่น

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาพห้องถิ่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

บัญชีตามวรรคหนึ่งให้ยื่นพร้อมเอกสารประกอบซึ่งเป็นสำเนาหลักฐานที่พิสูจน์ความมือญจริงของทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าว รวมทั้งสำเนาแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในรอบปีภาษีที่ผ่านมา โดยผู้ยื่นจะต้องลงลายมือชื่อรับรองความถูกต้องกำกับไว้ในบัญชีและสำเนาหลักฐานที่ยื่นไว้ทุกหน้าด้วย”

มาตรา ๒๕๒ บัญญัติว่า

“บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินตามมาตรา ๒๕๑ ให้แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่จริงในวันที่ยื่นบัญชีดังกล่าว และต้องยื่นภายในกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการเข้ารับตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง

(๒) ในกรณีที่เป็นการพ้นจากตำแหน่ง ให้ยื่นภายในสามสิบวันนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

(๓) ในกรณีที่บุคคลตามมาตรา ๒๕๑ ซึ่งได้ยื่นบัญชีไว้แล้ว ตายในระหว่างดำรงตำแหน่ง หรือก่อนยื่นบัญชีหลังจากพ้นจากตำแหน่ง ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่ในวันที่ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นตาย ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ดำรงตำแหน่งตาย

ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่ง นอกจากต้องยื่นบัญชีตาม (๒) แล้ว ให้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอีกรั้งหนึ่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งดังกล่าวมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีด้วย”

มาตรา ๒๕๔ บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดต่อไป และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยซึ่งขาดแล้วให้นำบทบัญญัติมาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒

มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า

“ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนด หรือใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้

ผู้นั้นดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลาห้าปีบันแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในการนี้ ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้อหาด และเมื่อศาลมีคำตัดสิน แล้วเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปอกปิด ข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งทางการเมืองที่ดำรงอยู่ แต่ไม่กระทบกระทื่น กิจการที่ผู้นั้นได้กระทำไปในตำแหน่งดังกล่าว”

มาตรา ๑๑๖ บัญญัติว่า

“เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจะใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดหรือใจยืนบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปอกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ต้องระวังโดยจำกุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

พิจารณาแล้วเห็นว่า พยานหลักฐานที่มีอยู่เพียงพอที่จะพิจารณา.winนิจฉัยตามคำร้องแล้ว ประเด็นที่ต้องพิจารณาจึงมีเพียงว่า นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิตา เทพอาษา ผู้ถูกร้องจะใจไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๓ ได้กำหนดเกณฑ์รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่านineร้อยล้านบาท (กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด) มีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน ทุกครั้งที่เข้ารับตำแหน่ง พ้นจากตำแหน่ง หรือพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี แล้วแต่กรณี และตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏ นางสาวสายชล กรادر หรือนางชาลิตา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) โดยสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๑,๘๐๐.๖๔ บาท ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔ สำหรับกรณีเข้ารับตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินฯ ทั้งที่ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งแสดงเหตุผลในการไม่ยืนบัญชีฯ ลังสามครั้ง แม้ผู้ถูกร้องจะไม่ได้รับหนังสือนั้นไว้ด้วยตนเอง แต่ก็มีการส่งให้ผู้ถูกร้องโดยถูกต้องแล้วและมีผู้รับไว้แทน

โดยมีพยานบุคคลยืนยัน เชน นายไพรัตน์ บุตรน้อย อดีตเจ้าหน้าที่ประปาชีร์ อำเภอลาสัก ยืนยันว่า เป็นผู้นำจ่ายหนังสือฉบับที่สองและฉบับที่สามให้กับ นายเทียน สังข์มี ซึ่งเป็นผู้ลงชื่อรับหนังสือจริง

สำหรับสาเหตุที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ก็ เพราะผู้ถูกร้องหลบหนีคดีอาญาตามหมายจับที่ ๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ของสถานีตำรวจนครบาลห้วยขวาง อุทัยธานี จนกระทั่งภายหลังผู้ถูกร้องได้ถูกลงมติให้พ้นจากตำแหน่ง ดังนั้น เมื่อผู้ถูกร้องมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่ถัดจากวันครบรอบปีงบประมาณประจำปี ๒๕๔๘ ตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ต้องยื่นบัญชีฯ กรณี พ้นจากตำแหน่งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ ซึ่งเป็นวันที่สภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีมติให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งและต้องยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี คือ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ กรณีต่างๆ ดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนดผู้ถูกร้องจึงไม่ได้กระทำหน้าที่ที่ตนมีตามกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม มีปัญหาว่าการที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าวนั้น ผู้ถูกร้องมีความจงใจหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่ามาตรการที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ซึ่งหากภายในวันเดียวกันนี้มีการตรวจสอบความมือญจริงของทรัพย์สินและหนี้สิน นักบุคคลผู้มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ โดยมีการกระทำเหล่านั้นด้วยความจงใจ บุคคลนั้นต้องพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นบัญชีฯ หรือนับแต่วันตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้างต้นนั้น มีวัตถุประสงค์ที่จะสร้างระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐขึ้นมาเพื่อสร้างความโปร่งใสในการใช้อำนาจ อันจะนำไปสู่การปฏิรูปการเมือง อันเป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่ใช้ควบคุมการใช้อำนาจรัฐเพื่อป้องกันมิให้มีการทุจริตคอร์รัปชั่น

ดังนั้น การที่เจตนาณ์ของรัฐธรรมนูญต้องการปฏิรูปการเมือง การตีความมาตรฐาน ๒๕๕ จึงต้องพิจารณาเจตนาณ์ของรัฐธรรมนูญ และพิจารณาตำแหน่งที่ตั้งของมาตรฐาน ๒๕๕ ที่อยู่ในหมวด ๑๐ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ด้วยเหตุดังกล่าว คำว่า “จะ” ในมาตรฐาน ๒๕๕ จึงต้องประกอบด้วยการรู้ถึงการมือญของทรัพย์สินและหนี้สินนั้น และมีเจตนาในการปกปิดหรือไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน มาตรการดังกล่าวที่จึงเป็นมาตรการที่ไม่ต้องอาศัยเจตนาพิเศษหรือการกระทำที่

มุ่งประสงค์เป็นพิเศษของผู้ที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินหรือหนี้สินแต่ประการใด กล่าวคือ เพียงแต่รู้ว่าตนมีทรัพย์สินหรือหนี้สิน และรู้ว่าเป็นสิ่งที่ตนเองต้องกรอกข้อความเหล่านั้นลงไว้ในบัญชี ก็เพียงพอแล้ว

พิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาและพยานหลักฐานต่างๆ ในคดีนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ว่า กระทำโดยใจหรือไม่นั้นย่อมเห็นได้ว่า ผู้ถูกร้องทราบดีอยู่แล้วว่าตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินฯ ดังกล่าว แต่ไม่ยื่น ทั้งที่ได้รับหนังสือแจ้งจากสำนักงาน ป.ป.ช. ถึงสามฉบับ การที่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สินฯ และไม่ซึ่งแจงเหตุที่ไม่ยื่นบัญชีฯ เพราะลบหนีคดีอาญาตามหมายจับที่ ๑๓/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๔๘ ของสถานีตำรวจนครบาลเมืองอุทัยธานี นั้น ย่อมไม่สามารถอ้างได้ว่า ไม่รู้ใจที่จะไม่ยื่นบัญชีฯ ดังกล่าว

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบสำหรับกรณีการเข้ารับคำแทนงสามาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งเป็นการเข้าดำเนินการเจ้าหน้าที่ทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ วรรคหนึ่ง (๖) และไม่ยื่นบัญชีฯ ภายในเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ วรรคหนึ่งและวรรคสอง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ตามประกาศของคณะกรรมการ ป.ป.ช. คือ ภายในวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘ มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง คือภายในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๘ เนื่องจากพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๘ และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ครบหนึ่งปีนับแต่พ้นจากตำแหน่ง คือภายในวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากครบหนึ่งปี เมื่อพ้นจากตำแหน่งในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๖

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ สำหรับกรณีเข้ารับคำแทนง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งครบหนึ่งปี สำหรับตำแหน่งสามาชิกสภาพองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดอุทัยธานี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ และต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัศวโรจน์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยของ นายอุรัส หัวอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๓๕/๒๕๔๗

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๔๗

**เรื่อง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาด
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ กรณีนางสาวสายชล ภราดร หรือนางชาลิสา เทพอาษา
จะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบ**

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ได้ความว่า นางสาวสายชล ภราดร หรือ
นางชาลิสา เทพอาษา ผู้ถูกร้อง ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ (๖)
ซึ่งมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
ต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (คณะกรรมการ ป.ป.ช.) ผู้ร้อง ภายใน
ระยะเวลาที่กำหนดตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒

ตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงินทารายได้
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๗ ซึ่งกำหนดให้
ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท
เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ องค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๘ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่
ในเกณฑ์ตามประกาศฯ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อคณะกรรมการ
ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน (เริ่มยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๘ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๘)
เมื่อพันระยะเวลาที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต
พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดแล้ว ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง สำนักงาน ป.ป.ช.
จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้อง เพื่อให้เชื่อมเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๕
มกราคม ๒๕๔๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๘ และครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน
๒๕๔๘ ไปตามที่อยู่ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้ถูกร้องมิผู้ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วทั้งสามฉบับ แต่ผู้ถูกร้อง
ก็ไม่ได้เชื่อม

ຕໍ່ອາມ ພັນໂທ ກມລ ປະຈວບເໜາ ກຽມກາຣ ປ.ປ.ຊ. ໄດ້ມີໜັງສື່ອ ລັບ ທີ່ ປະ ០០០៥.០៥/៤៥២
ລົງວັນທີ ១៨ ມີນາຄມ ២៥៥៦ ດຶງຜູ້ວ່າຮາຍກິຈຈານຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ ຂອໃຫ້ຕຽວສອບຂ້ອເຖິງຈິງ ກຣີ່
ນາງສາວສາຍໝລ ກຣາດຣ ໄມຢືນບັນບຸນຊີ່າ ອີກທາງໜີ່ ຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ມີໜັງສື່ອ ທີ່ ມທ ០៨៨៧.៣/១៣២
ລົງວັນທີ ៦ ພຸດຍກາຄມ ២៥៥៦ ແຈ້ງວ່າ ຜູ້ຄູກຮ້ອງອູ່ຮ່ວ່າງກາຮລົບໜີ່ຄືອາຄູາໄມ່ສາມາຄົດຕິດຕ່ອ
ຜູ້ຄູກຮ້ອງໄດ້ ແລະສກາວົງຄໍກາຮບວິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ ໄດ້ມີມີຕີເມື່ອວັນທີ ២៨ ກັນຍາຍານ ២៥៥៥
ໃຫ້ຜູ້ຄູກຮ້ອງພັນຈາກຕໍ່ແໜ່ງສາມາຊີກສກາວົງຄໍກາຮບວິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ແລ້ວ ນອກຈາກຈະສອບຄານ
ຈາກຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ແລ້ວ ພັນໂທ ກມລ ປະຈວບເໜາ ຍັງໄດ້ສອບຄານເລາຂີກາຣ ປ.ປ.ສ. ຕາມໜັງສື່ອ ລັບ
ທີ່ ປະ ០០០៥.០៥/៤៥៥៥ ລົງວັນທີ ២ ກຣກງາຄມ ២៥៥៦ ເກີຍກັນກຣີ່ທີ່ສໍານັກງານ ປ.ປ.ສ. ໄດ້ມີຄໍາສັ່ງ
ຢຶດຮ່ວ່າຍັດກຣັພີ່ສິນຂອງຜູ້ຄູກຮ້ອງ ເລາຂີກາຣ ປ.ປ.ສ. ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ການວ່ານາງສາວສາຍໝລ ກຣາດຣ ທີ່ອ
ນາງໝາລີສາ ເຫັນຍາ ເປັນບຸກຄຸຄຸນເດີວັກນ ແລະເປັນຜູ້ທີ່ມີໜີ່ອູ່ໃນທະເມີນຄ້າຍາເສັດຕິດຂອງສໍານັກງານ
ປ.ປ.ສ. ໂດຍມີພຸດຕິກາຮົ່ວ່າຈໍາໜ່າຍຍາເສັດຕິດໃຫ້ໂທຍ່ວ່າມັນກັນນາຍສມພົມ໌ ກາສີຣີ ຜູ້ຄູກຮ້ອງອູ່ໃນຮ່ວ່າງ
ຫລົບໜີ່ໝາຍຈັບຂອງເຈັບນັກງານຕໍ່ກາຮສຕານີ່ຕໍ່ຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ເກົ່າເມື່ອອຸທິຍານີ່ ຄະກຽມກາຣຕຽວສອບ
ກຣັພີ່ສິນຂອງ ປ.ປ.ສ. ໄດ້ມີກາຣປະໜຸມຄັ້ງທີ່ ៣/៤៥៥៥ ເມື່ອວັນທີ ២៨ ຊັນວັກມ ២៥៥៥ ລົມຕິວ່າ
ກຣັພີ່ສິນທັ້ງໝາດຂອງຜູ້ຄູກຮ້ອງ ຈຳນວນ ១០ ຮາຍກາຣ ຮວມມູລຄ່າປະປາລ ៥,២២៣,៦១២ ບາທ ນັ້ນ
ມີຈຳນວນ ៥ ຮາຍກາຣ ຈຶ່ງເປັນກຣັພີ່ສິນທີ່ເກີຍເນື່ອງກັນກາຮກະທຳຄວາມພິດເກີຍກັນຍາເສັດຕິດຕາມພຣະຣາຊ
ບຸນຸ້ຕົມາຕຽກກາຣໃນກາຮປະປາລປົມຜູ້ກະທຳຄວາມພິດເກີຍກັນຍາເສັດຕິດ ພ.ສ. ៤៥៣៥ ຄະກຽມກາຣ
ຈຶ່ງໄດ້ມີຄໍາສັ່ງທີ່ ៥៥៥/៤៥៥៥ ລົງວັນທີ ២៨ ຊັນວັກມ ២៥៥៥ ໃຫ້ຢືດແລະຍັດກຣັພີ່ສິນຂອງຜູ້ຄູກຮ້ອງ
ທີ່ເປັນສັງຫາຮົມກຣັພີ່ແລະເປັນຝາກນາຄາຮວມ ៥ ຮາຍກາຣ

ໃນກາຮປະໜຸມຄັ້ງທີ່ ៦១/៤៥៥៥ ເມື່ອວັນທີ ២៨ ສິງຫາຄມ ២៥៥៥ ຄະກຽມກາຣ ປ.ປ.ຊ. ໄດ້ມີ
ມີຕີເປັນເອກັນທີ່ວ່າ ນາງສາວສາຍໝລ ກຣາດຣ ທີ່ອນນາງໝາລີສາ ເຫັນຍາ ຈຶ່ງໄມ່ຢືນບັນບຸນຊີ່ແສດງຮາຍກາຣ
ກຣັພີ່ສິນແລະໜີ່ສິນ ແລະເອກສາຮປະກອບ ກຣີ່ເຂົ້າວັນຕໍ່ແໜ່ງແລະກຣີ່ພັນຈາກຕໍ່ແໜ່ງສາມາຊີກ
ສກາວົງຄໍກາຮບວິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ ກາຍໃນຮະບາຍເວລາທີ່ພຣະຣາຊບຸນຸ້ຕົມປະກອບຮັບຮົມນູ້ຄູວ່າດ້ວຍ
ກາຮປະປາລປົມກຣັພີ່ສິນ ພ.ສ. ៤៥៥៥ ກຳນົດ ໃຫ້ເສັນອເຮືອງໃຫ້ສາລຮັບຮົມນູ້ຄູວິຈິນຍີ
ຂຶ້າດ ຕາມຮັບຮົມນູ້ຄູວິຈິນຍີແກ່ຮາຍອານຈັກກຣັພີ່ສິນ ມາຕຣາ ៤៥៥ ຕ່ອໄປ ແລະຂອໃຫ້ສາລຮັບຮົມນູ້ຄູວິຈິນຍີ
ຂຶ້າດຕາມຮັບຮົມນູ້ຄູວິຈິນຍີ ມາຕຣາ ៤៥៥ ວ່າ ຜູ້ຄູກຮ້ອງຈົງໄຈໄມ່ຢືນບັນບຸນຊີ່ແສດງຮາຍກາຣກຣັພີ່ສິນແລະໜີ່ສິນ
ແລະເອກສາຮປະກອບຕ່ອຜູ້ຮ້ອງ ກຣີ່ເຂົ້າວັນຕໍ່ແໜ່ງແລະກຣີ່ພັນຈາກຕໍ່ແໜ່ງສາມາຊີກສກາວົງຄໍກາຮບວິຫາຮ
ສ່ວນຈັງຫວັດອຸທິຍານີ່ ຕາມຮັບຮົມນູ້ຄູວິຈິນຍີ ມາຕຣາ ៤៥៥

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณาในวินิจฉัยต่อไป โดยแจ้งให้ผู้ร้องทราบ และส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องซึ่งแจ้งแก้ข้อกล่าวหา พร้อมปิดประการณ์ที่ทำการศาล

คดีมีปัญหาต้องพิจารณาในวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ บัญญัติว่า “ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ หรือจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ให้ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ครบกำหนดต้องยื่นตามมาตรา ๒๕๒ หรือนับแต่วันที่ตรวจพบว่ามีการกระทำดังกล่าว แล้วแต่กรณี และผู้นั้นต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้ฯ เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยข้าดต่อไป และเมื่อศาลมีคำรับรองนูญวินิจฉัยข้าดแล้ว ให้นำบทบัญญัติ มาตรา ๕๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

พิจารณาแล้ว ตามประการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงินที่รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๔๓ ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีรายได้ไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยล้านบาท เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีรายได้ในปีงบประมาณ ๒๕๔๔ รวมทั้งสิ้น ๑๑๒,๓๕๐,๘๐๐.๖๔ บาท ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ตามประการฯ ผู้ถูกร้องจึงมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินฯ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายใน ๓๐ วัน (เริ่มยื่นบัญชีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๔ ถึงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๔) เมื่อพันระยะเวลาที่พระราชนูญติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดแล้ว ผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง ปัญหาว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ หรือไม่ ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อผู้ถูกร้องมิได้ยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งต่อผู้ร้อง สำนักงาน ป.ป.ช. จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกร้องเพื่อให้ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ รวม ๓ ครั้ง สั่งไปตามที่อยู่ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของผู้ถูกร้อง มีผู้ได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วทั้งสามฉบับ แต่ผู้ถูกร้องก็ไม่ได้ชี้แจง ต่อมา พันโท กมล ประจวนเหมะ กรรมการ ป.ป.ช.

“ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานี ขอให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง กรณีนางสาวสายชล กรادر ไม่ยื่นบัญชีฯ อีกทางหนึ่ง จังหวัดอุทัยธานีมีหนังสือแจ้งว่าผู้ถูกร้องอยู่ระหว่างการสอบหนีคดีอาญา ไม่สามารถติดต่อผู้ถูกร้องได้ และสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕ ให้ผู้ถูกร้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแล้ว และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้วก็ไม่ได้ยื่นบัญชีฯ กรณีพ้นจากตำแหน่งภายในกำหนดเวลาตามกฎหมาย นอกจากสอบถามจากผู้ว่าราชการจังหวัดอุทัยธานีแล้ว พันโท กมล ประจวนเหมะ ยังได้สอบถามไปยัง เลขาธิการ ป.ป.ส. กรณีที่มีการยืดหรืออายัดทรัพย์สินของผู้ถูกร้อง ได้ทราบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกร้องมีพฤติกรรมร่วมกับนายสมพงษ์ กาศิริ จำนวนนายเสพติดให้โทษ ผู้ถูกร้องได้หลบหนีไป เท็นว่า ตามพฤติกรรมนี้เชื่อได้ว่า ผู้ถูกร้องได้ทราบว่า ตนมีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีฯ กรณีเข้ารับตำแหน่งและ พ้นจากตำแหน่งภายในกำหนดเวลาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๒ แต่ผู้ถูกร้องไม่ยื่นบัญชีฯ โดยไม่ได้ ชี้แจงเหตุผลที่ไม่ยื่นบัญชีฯ ทั้งในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และชั้นพิจารณาของศาล รัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีฯ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ผู้ถูกร้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สิน และหนี้สิน และเอกสารประกอบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕

นายอุรุ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ